

РЕШЕНИЕ

№ 1470

гр. София, 07.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 34 състав, в публично заседание на 28.02.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Георги Тафров

при участието на секретаря Мая Миланова и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **10148** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по искова молба, депозирана от С. К. К., ЕГН [ЕГН], с постоянен адрес: [населено място], [улица], ЕГН [ЕГН], чрез адв. Г. Й. Г.-САК, съдебен адрес за призоваване и кореспонденция: [населено място], п.к. 1000, [улица], ет.3, с която на основание чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ) е предявен иск срещу Столична дирекция на вътрешните работи, за присъждане на обезщетение в размер на 800 лв. за претърпени неимуществени вреди от отменената като незаконосъобразна с влязло в сила съдебно решение, Заповед за задържане на лице № 225зз-1217/03.09.2020г., издадена от инспектор в 01 РУ-СДВР на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от Закона за министерството на вътрешните работи (ЗМВР).

Ищеца-С. К. К. твърди, че: на 02.09.2020г. осъществявал своето законно право на мирен протест на пл. „Независимост“ в [населено място], като вечерта напрежението между протестиращи и органите на реда ескалирало. Ищеца напуснал пл. „Независимост“. Малко след 23:00 ч., се намирал на кръстовището на [улица] и [улица], заедно със свои приятели. В близост било спокойно и не е имало други хора. В някакъв момент настъпил шум на десетки полицаи и жандармеристи, които спринтирали, във всички посоки и последвали арести на граждани от протеста и на такива, намиращи се далеч от него. Около 23:30 часа ищеца е бил задържан от

органите на МВР и е отведен в 01 РУ-СДВР.Спрямо него е била постановена заповед за задържане на лице от 03.09.2020г., издадена от И. Д. К. инспектор в 01 РУ-СДВР, в качеството му на полицейски орган,с която заповед е било разпоредено задържането му за срок от 24 часа в помещение за временно задържане на 01 РУ – СДВР.Ищеца-С. К. К. обжалвал заповедта по съдебен ред и с Решение №20186813/16.09.2021г. постановено по НАХД № 3001/2020г., по описа на СРС,НО,4 с-в,заповедта за задържане е била отменена като незаконосъобразна.Решението на Софийския районен съд е било обжалвано.С Решение №3160/10.05.2022г. постановено по КАХД № 2598/2022 г., по описа на АССГ, 24 с-в решението на СРС е оставено в сила.Ищеца твърди, че в резултат на осъщественото спрямо него незаконосъобразно задържане е претърпял неимуществени вреди,изразяващи се в ограничаване на правото му на свободно придвижване и лична свобода за определен период от време,гарантирано в чл.5 от ЕКПЧ,като и неудобство и притеснение,което е продължило и след освобождаване му.С оглед на което претендира на основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ,да му бъде присъдено обезщетение в размер на 800 лева за претърпените от незаконосъобразния административен акт неимуществени вреди,ведно със законната лихва върху главницата от датата на предявяване на искова молба до окончателното ѝ изплащане.

Ответникът Столична дирекция на вътрешните работи, чрез процесуалния си представител юрк.Д. по делото в представен писмен отговор, оспорва предявения иск като недоказан и неоснователен.Изразява становище в о.с.з.,че не са налице кумулативно изискуемите се по чл. 1, ал. 1. от ЗОДОВ елементи от правопораждащия фактически състав за ангажиране отговорността на държавата за претърпени от ищеца неимуществени вреди в резултат на незаконосъобразна административна дейност.Моли за отхвърляне на исковата претенция,като неоснователна.Депозира писмени бележки.

СГП, конституирана като страна по делото на основание чл. 10, ал. 1 от ЗОДОВ, чрез участващия по делото прокурор Ст. Д.,дава заключение, че искът е доказан по основание.

Административен съд – София-град,след като обсъди релевираните с исковата молба основания, доводите на страните, прецени събраните по делото относими доказателства по реда на чл. 235 от Гражданския процесуален кодекс /ГПК/, във връзка с чл. 144 от АПК, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

Със заповед за задържане на лице № 225зз-1217/03.09.2020г.,издадена от И. Д. К. инспектор в 01 РУ-СДВР,в качеството му на полицейски орган, е постановено задържане за срок до 24 часа на лицето С. К. К. в помещение за временно задържане на 01 РУ–СДВР,считано от 00.10 часа на 03.09.2020г.Заповедта е издадена на основание член 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР. Като фактическо основание за задържане на лицето е вписано "проверка по ЗМ 3384/ЗМК 1355/20г. по описа на 09 РУ-СДВР".Не е спорно по делото, а и се установява от разписката към издадената заповед,че С. К. К. фактически е бил задържан от 00.10 часа на 03.09.2020 г. до 05.00 часа на 03.09.2020 г.

Ищеца С. К. К. е оспорил по съдебен ред заповедта за задържане, като по подадената жалба е образувано НАХД № 13001/2020 по описа на Софийски районен съд. С решение от 14.12.2020 г. по посоченото дело, заповед за задържане на лице от

03.09.2020 г., издадена от полицейски орган при 01 РУ–СДВР, е отменена като незаконосъобразна. Съдът е приел, че оспореният акт е постановен при съществени нарушения на процесуалните правила, обуславящи отмяната му. Изложени са мотиви, че словесното формулиране на основанията за задържане на С.К. не изпълнява целта на закона, защото от съдържанието на заповедта не е ясно за извършването на какви действия лицето е заподозряно по ЗМ 3384/ЗМК 1355/20г. по описа на 09 РУ-СДВР и съответно не може да се разбере защо на практика се задържа от органите на МВР. Решението на Софийски районен съд е било обжалвано и е влязло в сила на 10.05.2022г.

По искане на процесуалният представител на ищеца е разпитан в качеството на свидетел лицето Е. В. Д. – приятел на ищеца, който е бил с него в момента на задържането му от органите на МВР. Свидетелят заявява, следното: “На 02.09.2020г. отидох сам от П. към протеста в [населено място], мисля, че тогава беше пред БНБ. Мисля, че беше обявен от 20 часа.” ... Бяхме на протеста. Всичко беше наред. В един момент останах сам, позвъних на С., срещнахме се, поседяхме. Нещата ескалираха, беше ясно какво става, започнаха и бомбите. Тогава решихме, че не е това, за което сме дошли, отдръпнахме се в посока [улица]. Когато бяхме при [улица], в един момент видяхме пред „Народен“ група хора да бягат, преследвани от група полицаи. В един момент друга групичка връхлетя върху нас. Нито бягахме, нито сме се съпротивлявали или обиждали някого. Казаха ни полицаите: На земята! С. беше ударен с палка точно в този момент. След това останахме за момент на земята и ни изведоха през булеварда в посока пл. „Ж. Ж.“. Полицаите ни изведоха. След пристигането ни на пл. „Ж. Ж.“, там бяхме с белезници, бяхме обърнати към бусовете, изчаквахме. След това, при Партийния дом ни наредиха на земята и казаха, че ще ни карат към съответните районни. И., казаха ни кой къде отива, качиха ни в бусчето и ни откараха в 01 РУ. Там бяхме обискирани от Икономическа полиция. “Свидетелят твърди, че “след задържането на ищеца имало промяна в поведението му. “Той е актьор, постоянно му се налага да бъде експресивен по някакъв начин... Казваше, че му е много трудно... Мисля, че това доста го потисна. Определено имаше промяна. Имаше и страх. Всеки път, когато видеше полицаи и ставаше въпрос за вина, която е неоправдана. “Съдът кредитира свидетелски показания, като последователни и логични.

При така установената фактическа обстановка настоящия съдебен състав на Административен съд – София-град прави следните правни изводи:
Предявеният иск е допустим.

Искът за присъждане на обезщетение е предявен от лице което твърди, че е претърпяло неимуществени вреди в резултат на осъщественото спрямо него задържане въз основа на незаконосъобразно постановена Заповед за задържане на лице №225зз-1217/03.09.2020г., издадена от инспектор в 01 РУ-СДВР, срещу Столична дирекция на вътрешните работи /юридическо лице съгласно чл. 37, ал. 2 от Закона за Министерството на вътрешните работи/ – т. е. исковата молба е подадена от лице с правен интерес и срещу пасивно легитимирания ответник, по аргумент от чл. 205 от АПК във вр. с чл. 1, ал. 2 от ЗОДОВ. Налице е и процесуалната предпоставка по чл. 204, ал. 1 от АПК за допустимост на иска – исковата претенция е предявена след като с влязло в сила съдебно решение е отменен като незаконосъобразен

административния акт, от който се твърди, че са произтекли претендираните за обезвреда неимуществени вреди.

Разгледан по същество предявения иск за неимуществени вреди е основателен.

Съгласно разпоредбата на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, държавата отговаря за вредите, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на нейни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Следователно отговорността на държавата възниква при наличието на няколко предпоставки, а именно: 1. Незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или на длъжностно лице на държавата; 2. Незаконосъобразният акт, респ. действие или бездействие, да е при или по повод изпълнение на административна дейност; 3. Реално претърпяна вреда /имуществена и/или неимуществена/ и 4. Причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилите вредоносен резултат. Тези нормативно регламентирани предпоставки трябва да са налице кумулативно - липсата на който и да е от елементите от правопораждащия фактически състав за възникване правото на обезщетение за претърпени вреди, възпрепятства възможността да се реализира отговорността по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ в исковото производство по реда на чл. 203 и сл. от АПК.

С предявения иск се претендира обезщетение за претърпени неимуществени вреди от незаконосъобразно постановената спрямо ищеца Заповед за задържане на лице № 225зз-1217/03.09.2020 г. на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от Закона за Министерството на вътрешните работи (ЗМВР). Задържането за срок от 24 часа по чл. 72 от ЗМВР, представлява принудителна административна мярка, прилагането на която ПАМ се свързва с осъществяване на административна дейност от административни органи при упражняване на нормативно регламентирани административни функции и правомощия. В този смисъл като властнически акт издаден от административен орган /полицейски орган по см. на чл. 57, ал. 1 от ЗМВР/, по административен ред и при изпълнение на административна дейност, заповедта за задържане на лице по чл. 72, ал. 1 от ЗМВР, представлява акт на длъжностно лице на държавата при или по повод изпълнение на административна дейност по см. на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

В случая по делото е безспорно установено, че със Заповед за задържане на лице № 225зз-1217/03.09.2020 г., издадена от инспектор при 01 РУ-СДВР, на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от Закона за Министерството на вътрешните работи (ЗМВР) е постановено задържане за срок от 24 часа на лицето С. К. К. в помещение за временно задържане на 01 РУ-СДВР, считано от 00,10 часа на 03.09.2020 г. до 00,50 часа на 03.09.2020 г. Ищеца е бил освободен на 03.09.2020 г. в 05,00 часа.

Следователно въз основа на приложената със заповедта ПАМ по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, на ищеца е било ограничено правото на свободно придвижване, както и спрямо него са извършени всички съпътстващи задържането фактически и правни действия във връзка с изпълнението на заповедта, включително полицейски обиск на задържането лице.

Заповедта е отменена, като незаконосъобразна с Решение №20186813/16.09.2021 г. по НАХД №13001/2020 г., по описа на СРС, НО, 4 с-в по описа на Софийски районен съд. С постановената отмяна с влязло в сила съдебно решение на издадената срещу С. К. заповед за задържане по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР и на приложената със заповедта принудителна административна мярка, като незаконосъобразна, съдът приема, че са

налице първите две предпоставки за ангажиране отговорността на Столична дирекция на вътрешните работи по предявения иск с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ – издаден незаконосъобразен акт от длъжностно лице на държавата при изпълнение на административна дейност.

Съдът приема за доказано наличието и на другите два от кумулативно изискуемите се елементи на фактическия състав по чл.1, ал. 1 от ЗОДОВ - настъпването на вреди за ищеца, пряка и непосредствена последица от незаконосъобразната административна дейност, по следните съображения:

В случая претенцията за обезвреда обхваща твърдените като претърпени от ищеца неимуществени вреди, проявенията на които са посочени в исквата молба като такива, изразяващи се в негативни емоционални преживявания, неудобство и притеснение, което е продължило и след освобождаване на лицето, в резултат на неоснователното, незаконосъобразното и необоснованото му задържане в О1 РУ-СДВР, въз основа на издадената от полицейски орган Заповед за задържане на лице от 03.09.2020 г.

Отговорността на държавата по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ за причинени вреди е обективна. Обективният характер на отговорността означава, че държавата отговаря за вредите, причинени от нейните органи или длъжностни лица при изпълнение на административната дейност, които вреди са последица от незаконосъобразните им актове, действия или бездействия, без значение дали са причинени виновно от тях. Следователно при всички положения за да бъде ангажирана отговорността на държавата, е необходимо да бъде установена и доказана не само незаконосъобразна административна дейност, но и настъпили вреди, като пряк и непосредствен резултат от тази дейност /чл. 4 от ЗОДОВ/. Вредата е отрицателната последица, с която се засягат неблагоприятно имуществени права и/или защитени от правото нематериални блага и неимуществени интереси на увреденото лице, като "пряка и непосредствена" е тази вреда, която следва закономерно от твърдяната незаконосъобразна административна дейност, по силата на безусловно необходимата причинно – следствена връзка, която съществува между тях. На обезщетяване подлежат единствено преките вреди - тези, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат и които са адекватно следствие от увреждането. Освен преки, вредите следва да бъдат и непосредствени, т. е. да са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат. Следователно обезщетение за неимуществени вреди се присъжда за конкретно претърпени физически и психически болки, страдания и неудобства, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. По силата на чл. 52 от ЗЗД /приложим по силата на § 1 от ЗР на ЗОДОВ/, обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. В случая съдът приема за доказани релевираните от ищеца проявления на претърпените от него неимуществени вреди, както и причинно-следствената им връзка с осъщественото незаконосъобразно задържане О1 РУ-СДВР въз основа на издадената от полицейски орган Заповед за задържане на лице.

Въз основа на събраните по делото гласни доказателства, съдът приема за доказани преживените от ищеца негативни емоции/ преживявания, както и че същите са в резултат от незаконосъобразно приложената спрямо него принудителна административна мярка по чл. 71, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, в т. ч. от ограниченото свободно придвижване /гарантирано в чл.5 от ЕКПЧ/и

ползването помощни средства - белезници, при задържането на ищеца, при липса на каквито и да било абсолютни предпоставки от изискуемите по чл. 85, ал. 1 от ЗМВР, вр. с чл. 8 от Инструкция №81213-78 от 24 януари 2015г. Свидетелят Е. Д., твърди за външни проявления в поведението на ищеца след задържането, неудобство, притеснение, чувство на вина, което пряко му се и отразило и на концентрацията му, които съдът кредитира. Настоящият състав следва да посочи, че самият факт на задържането и фактическото лишаване на лицето от правото на свободно придвижване, при това без каквото и да е било валидно основание, предполага настъпването на емоционален стрес и психически страдания, поради което приема за доказани претендираните неимуществени вреди. Съгласно разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД, размерът на обезщетението за претърпените неимуществени вреди се определя по справедливост. Понятието "справедливост" е морално-етична категория и включва съотношението между деянието и възмездието. Всъщност факта на осъждането само по себе си има характер на овъзмездяване, а размера на обезщетението, като паричен еквивалент на причинените неимуществени вреди следва да бъде определен при съобразяване характера, вида, изражението и времетраенето на претърпените вредни последици, ценността на засегнатите нематериалните блага и интереси и при отчитане икономическия стандарт в страната към момента на увреждането, така, че обезщетението да не бъде средство за неправомерно обогатяване. Спазването на принципа на справедливостта, като законово въведен критерий за определяне паричния еквивалент на моралните вреди, изисква размера на обезщетението за претърпени неимуществени вреди да бъде определен от съда с оглед на всички установени по делото факти и обстоятелства, касаещи начина, по който незаконосъобразната административна дейност се е отразила на увреденото лице. В случая, като се отчете начинът на извършване на увреждането и характерът му - необоснованото и немотивирано лишаване на ищеца от основно човешко право - свобода на придвижване, продължителността на наложеното ограничение – около 5 часа, характера и интензитета на породените страдания и негативни преживявания, без конкретно увреждане на здравето, съдът приема, че исквата претенция за присъждане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 800 лв., следва да се уважи изцяло.

С оглед на гореизложеното съдът намира, че е доказано по безспорен начин кумулативното наличие на всички елементи от правопораждащия фактически състав за ангажиране отговорността на Столична дирекция на вътрешните работи по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, за претърпени от С. К. неимуществени вреди в размер на 800 лв., намиращи се в причинно-следствена връзка с незаконосъобразна административна дейност на длъжностни лица от СДВР, поради което исквата претенция се явява доказана по основание и по размер и като такава следва да бъде уважена.

По разноските :

Съгласно разпоредбата на чл. 38 от Закона за адвокатурата, адвокатът или

адвокатът от Европейския съюз може да оказва безплатно адвокатска помощ и съдействие на: 1. лица, които имат право на издръжка; 2. материално затруднени лица; 3. роднини, близки или на друг юрист. Съгласно ал.2 на чл.38 от ЗА, в случаите по ал.1, ако в съответното производство насрещната страна е осъдена за разноски, адвокатът или адвокатът от Европейския съюз има право на адвокатско възнаграждение.Съдът определя възнаграждението в размер не по-нисък от предвидения в наредбата по чл.36, ал.2 и осъжда другата страна да го заплати.По делото е приложен договор за правна защита и съдействие от 27.02.2023 г.в които изрично е посочено, че договорените правна защита и съдействие на ищеца, адвокатът извършва безплатно, на основание чл.38, ал.1, т.3 от Закона за адвокатурата.Правото на адвоката да окаже безплатна адвокатска помощ на лице по чл.38, ал.1 от ЗА, е установено със закон. Когато в съдебното производство насрещната страна дължи разноски, съгласно разпоредбата на чл.38, ал.2 от ЗА, адвокатът, оказал на страната безплатна правна помощ, има право на адвокатско възнаграждение, в размер, определен от съда, което възнаграждение се присъжда на адвоката. За да упражни последният това свое право, е достатъчно да представи сключен със страната договор за правна защита и съдействие, в който да посочи, че договореното възнаграждение е безплатно на основание чл.38, ал.1 от ЗА, като наличието на конкретното основание от нормата не се нуждае от доказване,в случая това е направено,като същото следва да бъде съобразено от съдът с Наредба №1 за адв. възнаграждения в размер на 400лв./чл.7 ал.2 т.1/

Мотивиран от гореизложеното и на основание чл. 203 и следващите от АПК, във връзка с чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/ настоящия съдебен състав на Административен съд – АССГ,34 –състав,

РЕШИ:

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи, [населено място], [улица], на основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, да заплати на С. К. К.,ЕГН [ЕГН],с постоянен адрес:гр.С. ул„Бачо К.“ №17,[ЕГН],сумата от 800/осемстотин/лева, представляваща обезщетение за претърпени от ищеца С. К. К. неимуществени вреди вследствие на незаконното му задържане въз основа на отменената,като незаконосъобразна с влязло в сила съдебно решение/№ 20186813/16.09.2021г. по НАХД №13001/2020 г., по описа на СРС/,заповед за задържане на лице №225зз-1217/03.09.2020г.,ведно със законната лихва,считано от 07.11.2022г. до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи, [населено място], [улица], за заплати на адвокат Г. Й. Г. [ЕГН],разноски в размер на 400(четиристотин) лева,представляващи адвокатско възнаграждение по чл.38, ал.2, вр. ал.1, т.3 от Закона за адвокатурата.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14 дневен срок от съобщаването му на страните.

съдия: